

Alicja Lutostańska

Działalność Komisji Konserwatorskiej MKiS

Ochrona Zabytków 39/3 (154), 228-229

1986

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z kolei zainteresowanie problemami miast skierowało uwagę Profesora Kalinowskiego na zabytkową architekturę przemysłową.

W zwykły dla siebie sposób badał Profesor ten temat rozlegle, analizując zagadnienia organizacji pracy w różnych zakładach przemysłowych, technologia historyczne, źródła energii i sposoby napędów maszyn, a więc badając także historię techniki. Również

w tej dziedzinie jest prekursorem badań i chyba jedynym, wszechstronnym znawcą przedmiotu.

Kierując Ośrodkiem Dokumentacji Zabytków wprowadza Profesor Kalinowski najnowocześniejsze sposoby i techniki ewidencjonowania zabytków (z użyciem maszyn cyfrowych), wykorzystując wieloletnie doświadczenie i wiedzę o ewidencjonowaniu zabytków.

Przedstawiając w ten sposób skróty sylwetkę Profesora, należy wyrazić Mu najwyższe uznanie za dotychczasowy dorobek. Można też oczekiwać, że nadal dzielić się On będzie ze swymi uczniami wiedzą i że będzie dla nich wzorem postawy w działaniach na rzecz ochrony zabytków.

Andrzej Misorowski

DZIAŁALNOŚĆ KOMISJI KONSERWATORSKIEJ MKiS*

W Zarządzie Muzeów i Ochrony Zabytków kontynuuje prace Komisja Konserwatorska realizująca wytyczne zarządzenia nr 142 Ministra Kultury i Sztuki z dnia 30 października 1963 r. Na stanowisko przewodniczącego Komisji powołany został na początku 1984 r. doc. dr hab. arch. Andrzej Gruszecki – Generalny Konserwator Zabytków, dyrektor Zarządu Muzeów i Ochrony Zabytków. Funkcję wiceprzewodniczącego Komisji pełni mgr inż. arch. Maria Sarnik – wicedyrektor Zarządu Muzeów i Ochrony Zabytków, a sekretarzem Komisji jest mgr Alicja Lutostańska – st. specjalista ZMIŌZ. Do prac Komisji Konserwatorskiej zaproszono 11 nowych członków stałych, reprezentujących różne dziedziny wiedzy o zabytkach. Są to mgr Ryszard Brykowski, prof. dr Wojciech Kalinowski, dr Lech Krzyżanowski, mgr Andrzej Michałowski, dr Andrzej Misorowski, dr Tadeusz Rudkowski, doc. dr hab. inż. Jerzy Teliga, dr Janusz Stępkowski, mgr inż. arch. Waldemar Szczerba, dr Jarosław Widawski, mgr inż. arch. Bratysław Wolczyński. W posiedzeniach udział biorą z głosem doradczym rzeczoznawcy, projektanci i autorzy dokumentacji, przedstawiciele użytkowników zabytków i inwestorów omawianego obiektu, przedstawiciele zainteresowanych resortów. Obowiązkowy jest udział wojewódzkiego konserwatora zabytków, z którego terenu jest przedstawiany temat pod obrady Komisji. Komisja opiniuje dokumentację projektową remontów kapitałnych, projekty rozbudowy i adaptacji pojedynczych zabytków i zespołów zabytkowych, zgłaszane przez wojewódzkich konserwatorów zabytków. Rozważa projekty aranżacji wnętrz zabytkowych i złożone problemy zmiany funkcji użytkownika zabytków wymagające analitycznej dokumentacji projektowej. Rozpatruje lokalizacje nowych obiektów w strefach ochrony konserwatorskiej miast, określając uwarunkowania i parametry nowego budownictwa plombowego i osiedlowego. Coraz częściej problemy ochrony obiektów architektury najnowszej pierwszej połowy XX stulecia potrzebują poparcia i interwencji Komisji i służb konserwatorskich. W wyniku podjętych dyskusji zabytki pozy-

skują nowych opiekunów i partnerów sprawy.

Komisja akceptuje wytyczne konserwatorskie proponowane do planów zagospodarowania przestrzennego miast, współpracując ściśle z Zespołem Ekspertów Międzyresortowej Komisji ds. Rewaloryzacji Miast i Zespołów Staromiejskich.

Dla obiektów wysokiej wartości zabytkowej organizowane są specjalne wyjazdowe posiedzenia Komisji.

Werdykty Komisji modelują postawy opieki nad zabytkami, kształtują politykę konserwatorską w regionach i województwach, współuczestnicząc w ochronie historycznego krajobrazu Polski.

Komisja Konserwatorska rozpatrzyła następujące tematy i sprawy:

W roku 1982

– Projekt adaptacji na cele muzealne zamku w Międzyrzeczu (woj. gorzowskie). Projekt akceptowano.

– Projekt adaptacji na cele muzealne spichlerza szachulcowego w Gorzowie Wlkp. Projekt akceptowano.

– Problem utrzymania kaponii drewnianej przy ul. Kościuszki 21/23 w Łowiczu (woj. skierniewickie). Wnioskowano remont.

– Projekt adaptacji na cele muzealne dawnej manufaktury w Opatówku (woj. kaliskie). Projekt akceptowano.

– Projekt zabezpieczenia i prace konserwatorskie w kościele franciszkańskim w Zawichoście (woj. tarnobrzeskie). Projekt akceptowano.

– Wytyczne konserwatorskie zabezpieczenia baszty i przedpola zamku w Sandomierzu (woj. tarnobrzeskie). Dokumentację akceptowano.

– Wytyczne konserwatorskie do miejscowego planu zagospodarowania śródmieścia Reszla (woj. olsztyńskie). Ustalono kierunki ochrony i konieczność rozpoznania hydrologicznego.

– Projekt remontu pałacu w Giżycach (woj. płockie). Akceptowano wariant nr II dokumentacji.

– Koncepcja zagospodarowania zespołu zamkowego w Gostyninie (woj. płockie). Badania archeologiczne i architektoniczne. Dokumentację akceptowano.

– Projekt rewaloryzacji zabudowy pierzei wschodniej Placu 19 Stycznia w Kutnie (woj. płockie). Projekt akceptowano.

W roku 1983

– Projekt remontu, z adaptacją dla zbiorów specjalnych biblioteki – kamienic przy Rynku nr 6–7 w Lublinie. Dokumentację zaproponowanej funkcji akceptowano. Zalecono badania termowizyjne.

– Koncepcja projektowa rewaloryzacji śródmieścia Głubczyc (woj. opolskie). Dokumentację dotyczącą ratusza i wnętrz blokowych akceptowano.

– Projekt adaptacji neogotyckiego budynku przy ul. Przędowników Pracy nr 42 we Wrocławiu. Projekt akceptowano.

– Prace konserwatorskie w zespole na Podklasztorzu w Sulejowie (woj. piotrkowskie). Ustalono kierunki działań zabezpieczających w kościele.

– Projekt konserwacji i adaptacji zespołu pałacowego w Rudnie (woj. siedleckie). Projekt akceptowano z uwagami.

– Projekt dobudowy kruchty do kościoła kapucynów w Stalowej Woli-Rozwadowie (woj. tarnobrzeskie). Zalecono wykonanie ekspertyzy.

– Projekt adaptacji na cele muzealne i gminy zespołu pałacowego w Oporowie (woj. płockie). Projekt akceptowano.

– Koncepcja zabezpieczenia neolitycznej kopalni krzemienia w Krzemionkach koło Ostrowca Świętokrzyskiego (woj. kieleckie). Akceptowano projekt trasy komunikacyjnej łączącej szyb nr 2 li nr 3.

– Projekt rozbudowy Urzędu Miejskiego w Łomży. Koncepcję akceptowano z zaleceniem opracowania elewacji frontowej.

– Projekt adaptacji dla Muzeum Narodowego i PKZ zespołu powięziennego w Kielcach. Projekt akceptowano z uwagami.

– Projekt rozbudowy z adaptacją dla kościoła rzymskokatolickiego dawnej cerkwi garnizonowej w Zamościu. Koncepcję akceptowano.

– Plan szczegółowy zagospodarowania przestrzennego i koncepcja budowy osiedla im. Dzierżyńskiego w Łęczycy (woj. płockie). Wytyczne konserwatorskie akceptowano, z zaleceniem ochrony panoramy miasta.

– Projekt rozbudowy zespołu klasztoru bernardynów na Czerniakowie w Warszawie. Projekt akceptowano.

– Plan zagospodarowania przestrzennego kwartalu miasta Żyrardowa (woj.

* Komunikat jest dalszym ciągiem informacji zamieszczonej w „Ochronie Zabytków”, nr 1–2, 1983, s. 132–138.

skierniewickie). Dokumentacji nie akceptowano.

– Koncepcja architektoniczna budowy domu parafialnego w Rogalinie (woj. poznańskie). Dokumentację akceptowano.

– Studium rewaloryzacji zabudowy zespołu staromiejskiego w Chełmnie (woj. toruńskie). Dokumentację akceptowano.

– Projekt koncepcyjny rozbudowy klasztoru karmelitów w Lublinie. Projekt akceptowano.

– Projekt koncepcyjny uporządkowania placu przy katedrze z rozwiązaniem fontanny w Gorzowie Wlkp. Projekt akceptowano bez rekonstrukcji fontanny.

– Projekt lokalizacji trafostacji dla ambasady Bułgarii przy ul. Mokotowskiej w Warszawie. Projekt akceptowano z zaleceniem opracowania dokumentacji historycznej.

– Projekt uporządkowania terenu Reduty Wolskiej w Warszawie. Dokumentację akceptowano.

– Problem utrzymania szachulcowego kościoła w Garbnie (woj. koszalińskie). Zalecono remont.

W roku 1984

– Projekt remontu z adaptacją na cele muzealne dawnej ujeżdżalni pałacowej w Rogalinie (woj. poznańskie). Projekt akceptowano z uwagami.

– Projekt budowy pawilonu recepcyjnego nad szybem z zejściem do kopalni neolitycznej w Krzemionkach koło Ostrowca Świętokrzyskiego (woj. kieleckie). Zalecono zmniejszenie kubatury pawilonu, ochronę terenu rezerwatu i wnętrza kopalni.

– Projekt koncepcyjny przebudowy dachu ratusza w Płocku. Dokumentacji nie akceptowano.

– Projekt dobudowy kruchty do kościoła karmelitów w Stalowej Woli-Rozwadowie (woj. tarnobrzeskie). Projektu nie akceptowano.

– Projekt rozbudowy i adaptacji dla kościoła rzymskokatolickiego dawnej cerkwi garnizonowej w Zamościu. Projekt akceptowano.

– Projekt koncepcyjny rozbudowy meczetu tatarskiego w Bohonikach (woj. białostockie). Projektu nie akceptowano.

– Problem zabezpieczenia organów i ogrzewania fary w Kazimierzu Dolnym (woj. lubelskie). Zalecono obserwację temperatur i wilgotności wnętrza.

– Projekt koncepcyjny rozbudowy Urzędu Wojewódzkiego w Zamościu. Dokumentacji nie akceptowano.

– Projekt zagospodarowania rezerwatu neolitycznej kopalni w Krzemionkach koło Ostrowca Świętokrzyskiego (woj. kieleckie). Określono kierunki działań konserwatorskich.

– Projekt koncepcyjny zabezpieczenia

wieży w kolegiacie Św. Marcina w Opatowie (woj. tarnobrzeskie). Projektu nie akceptowano, zalecając opracowanie ekspertyzy.

– Projekt adaptacji kamienic przy Rynku nr 42 i 43 w Poznaniu na Muzeum Wnętrz Mieszkańskich. Dokumentację akceptowano z zaleceniem uwzględnienia w programie muzeum ekspozycji historycznych relikwii budynków.

W roku 1985

– Projekt rozbudowy Urzędu Miejskiego w Łomży. Projekt akceptowano z uwagami.

– Projekt rekultywacji fortów i lokalizacji wysypiska w Piątnicy Poduchownej (woj. łomżyńskie). Projekt akceptowano.

– Projekt rozbudowy oczyszczalni ścieków w Piątnicy (woj. łomżyńskie). Projekt akceptowano.

– Projekt rozbudowy kościoła w Malużynie (woj. ciechanowskie). Projektu nie akceptowano.

– Koncepcja projektowa zagospodarowania wzgórza klasztoru norbertanek w Strzelnie (woj. bydgoskie). Zalecono opracowanie harmonogramu prac konserwatorskich w zespole klasztornym.

– Projekt remontu kamienicy z oficyną przy ul. Mikołajskiej 26 w Krakowie. Projekt akceptowano.

– Projekt adaptacji synagogi w Wodzisławiu (woj. kieleckie). Dokumentacji nie akceptowano.

– Projekt nowej trasy komunikacyjnej w centrum staromiejskim Kielc. Projekt akceptowano.

– Projekt remontu siedziby Związku Polskich Artystów Rzeźbiarzy w zespole pałacowo-parkowym w Orońsku (woj. radomskie). Projekt akceptowano z uwagami.

– Projekt techniczno-realizacyjny budowy kaplicy kardynała Stefana Wyszyńskiego przy bazylice Św. Jana w Warszawie. Projekt akceptowano.

– Projekt zagospodarowania otoczenia zespołu zamku Radziwiłłów w Białej Podlaskiej. Projekt akceptowano.

– Projekt zagospodarowania otoczenia klasztoru paulinów w Leśnej Podlaskiej (woj. białkopodlaskie). Projektu nie akceptowano. Zalecono wykonanie badań architektonicznych.

– Projekt rozbudowy meczetu tatarskiego w Bohonikach (woj. białostockie). Projekt akceptowano.

– Koncepcja programowo-przestrzenna budowy Muzeum Kultury Materialnej w Pułtusku (woj. ciechanowskie). Koncepcję akceptowano.

– Projekt budowy skansenu archeologicznego w zamku w Pułtusku (woj. ciechanowskie). Zalecono zabezpieczenie relikwii i wstrzymanie eksploracji

do czasu zakończenia budowy Domu Polonii.

– Projekt rozbudowy Urzędu Wojewódzkiego w Zamościu. Akceptowano wariant nr II, zalecając wprowadzenie wejścia głównego od strony ul. Partyzantów.

– Wytyczne konserwatorskie zabezpieczenia zamku w Czorsztynie (woj. nowosądeckie). Dokumentację akceptowano z zaleceniem przeprowadzenia badań geologicznych podłoża ruin.

– Wytyczne konserwatorskie zabezpieczenia zamku w Bobrownikach (woj. wrocławskie). Dokumentację akceptowano z zaleceniem przeprowadzenia badań archeologicznych i projektu zabezpieczenia od strony Wisły.

– Projekt koncepcyjny rozbudowy Palmiarni w parku im. Kasprzaka w Poznaniu. Projekt akceptowano z uwagami.

– Projekt lokalizacji szkoły w zespole dworskim w Nowosielskach (woj. króśnieńskie). Projektu nie akceptowano. Do ponownego rozpatrzenia.

– Projekt koncepcyjny rozbudowy prezbiterium katedry w Lublinie. Projektu nie akceptowano.

– Projekt koncepcyjny nadbudowy kamienicy przy ul. Świętojańskiej 2 w Warszawie. Dokumentacji nie akceptowano. Zalecono studia i wizję lokalną.

– Projekt koncepcyjny adaptacji kolegium pojezuickiego w Sandomierzu (woj. tarnobrzeskie). Projekt akceptowano z wyróżnieniem.

– Projekt koncepcyjny rewaloryzacji bloku ratuszowego w Głogowie (woj. legnickie). Projekt akceptowano. Zalecono badania archeologiczne i architektoniczne oraz niewprowadzanie programu mieszkaniowego.

– Projekt nadbudowy kamienicy przy ul. Świętojańskiej 2 w Warszawie. Projekt akceptowano.

– Prace konserwatorskie w katedrze gnieźnieńskiej (woj. poznańskie). Zalecono projekt aranżacji wnętrza katedry uwzględniający zachowanie relikwii historycznego wystroju. Akceptowano projekt nekropolii prymasów w podziemiach katedry.

– Prace konserwatorskie przy ratowaniu skażonych murów zespołu pałacowego w Wilanowie (woj. st. warszawskie). Propozycje konserwatorskie akceptowano.

– Projekt ochrony zespołu przestrzennego miasta Suchedniowa (woj. kieleckie). Projekt akceptowano.

– Projekt koncepcyjny adaptacji dworu na szkołę w Bolminie (woj. kieleckie). Projekt akceptowano. Zalecono badania architektoniczne.

– Badania architektoniczne i projekt adaptacji dworu w Szańcu (woj. kieleckie). Projekt akceptowano z wyróżnieniem.

Alicja Lutostańska